

Norddjurs Kommune

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2022-2025

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter

I henhold til bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal kommunerne udarbejde en rottehandlingsplan, som revideres hvert tredje år.

Handlingsplanen skal som minimum indeholde følgende:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med spildevandsselskabet om kloakrottebekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.).
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse.

Handlingsplan for bekæmpelse og forebyggelse af rotter beskriver overordnet hvor Norddjurs Kommune i den kommende periode vil sætte ind i arbejdet med at forebygge og bekæmpe rotter.

Formålet med handlingsplanen er at synliggøre rottebekæmpelsen og forebyggelsen, og give den kommunale forvaltning på området mulighed for at vurdere om de mål, den har sat, også bliver nået.

Handlingsplanen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Udviklingen i rotteanmeldelser

Rotter er kategoriseret som skadedyr, fordi de er spredere af forskellige sygdomme, herunder flere alvorlige sygdomme til mennesker og dyr, samt fordi de kan forårsage massive bygningskader, med store økonomiske konsekvenser til følge. Derfor siger loven, at rotter skal bekæmpes.

Antallet af anmeldelser af rotter kan give en indikation af, om rottebestandens størrelse er voksende eller faldende. I Norddjurs Kommune er der ikke nogen tydelig tendens i antallet af rotteanmeldelser, som varierer år for år.

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal anmeldelser	1760	1436	1438	1990	1318

Antallet af rotteanmeldelser viser generelt ikke noget om, hvor effektivt rottebekæmpelsen udføres, men er i stedet udtryk for naturlige udsving i bestanden, der også styres af klimatiske forhold som tørke, skybrud m.v. Det er den generelle tendens i Danmark, at der kommer flere rotter, hvilket bl.a. kan skyldes klimaforandringer med mere vand og mildere klima, hvilket kan forbedre levebetingelserne for rotter.

Sammenfatning af handlingsplanen

Norddjurs Kommune vil i den kommende planperiode 2022-2025 fokusere på følgende opmærksomhedspunkter i forbindelse med rottebekæmpelsen.

Kommunen vil:

- løbende arbejde på at forbedre service og øge brugertilfredsheden i forbindelse med den kommunale rottebekæmpelse.
- sikre at der afsættes tilstrækkelige ressourcer, med fokus på kvaliteten.
- løbende sammen med spildevandselskabet AquaDjurs vurdere hvilken rottebekæmpelse og forebyggelse der skal udføres i kloaksystemerne.
- sikre en effektiv opfølgning på kloakbrud, samt på andre væsentlige forhold, som er årsag til gentagen rotteaktivitet.
- have fokus på forebyggelse af rotteproblemer på kommunale ejendomme med følsom anvendelse.
- løbende evaluere brugen af gift til rottebekæmpelse.
- fremadrettet følge udviklingen i antal rotteanmeldelser og registrere mulige indsatsområder.

Overordnet mål for rottebekæmpelsen

Norrdjurs Kommunes overordnede mål er at nedbringe antallet af rotter mest muligt gennem en effektiv og målrettet indsats for bekæmpelse og ikke mindst forebyggelse.

Fokusområder

Norrdjurs Kommune vil prioritere følgende fokusområder, der vil medvirke til at opfylde de overordnede målsætninger, som kommunalbestyrelsen har fastsat for rottebekæmpelsen.

1) Service og brugertilfredshed

Der vil arbejdes videre på løbende at skabe god service og tilfredshed hos borgerne i forbindelse med den kommunale rottebekæmpelse.

Indkomne borgerhenvendelser og evt. klager over rottebekæmpelsen behandles, og drøftes med rottebekæmper, og det afdækkes, om der skal foretages nødvendige tilpasninger i forhold til ønsker og behov.

Der vil være fokus på, at opfølgning på igangværende rottebekæmpelser sker til tiden, så den fortsatte bekæmpelse udføres i henhold til de planlagte terminer. Dette skal være med til at sikre borgernes tilfredshed og størst mulige effektivitet i rottebekæmpelsen.

Norrdjurs Kommune har som mål, at egne tidsfrister for gennemførelse af besøg og rottebekæmpelse efter anmeldelser bliver overholdt.

Der er lovkrav om at foretage et indledende besøg og igangsætte rottebekæmpelse senest 8 dage fra det tidspunkt, borger anmelder rotter. Norrdjurs Kommune har forbedret responstiden til kun 4 hverdage.

Når det drejer sig om rotter indendørs i beboelse eller på fødevarevirksomheder, skoler, institutioner m.v. foretages der besøg samme dag eller senest efterfølgende hverdag. De akutte sager køres også i weekender og helligdage, ved at der er etableret en vagtordning, som del af kontrakten med bekæmpelsesfirmaet.

Anmeldelserne fra borgerne indkommer via selvbetjeningsløsning på kommunens hjemmeside eller ved at borger tager telefonisk kontakt direkte til kommunens bekæmpelsesfirma, eller til forvaltningen. Anmeldelser tilgår bekæmperne med det samme via administrationssystemet Driftweb.

Der er derfor en effektiv styring af anmeldelserne, og der forekommer derfor reelt ikke overskridelser af responstiderne for rottefængerens første eller opfølgende besøg.

Kommunen vil sikre, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer, med fokus på kvaliteten, således at rottebekæmperen både har den krævede tid til at udføre den enkelte bekæmpelse og vejlede borgerne om, hvad de selv kan gøre for at forhindre rotteproblemer.

Forvaltningen og rottebekæmpere er i løbende kontakt og holder driftsmøder for at drøfte aktuelle problemstillinger.

2) Rottebekæmpelse i kloaksystemer

Kommunen vil sammen med spildevandsselskabet AquaDjurs løbende vurdere, i hvilket omfang der er behov for rottebekæmpelse og forebyggelse mod rotter i kloaksystemerne.

Det er den nuværende strategi at fokusere på reovering af kloakker, samt på hurtig udbedring af konstaterede kloakbrud, hvilket forebygger rotteproblemer.

Kommunerne har ikke en lovmæssig forpligtigelse til at foretage rottebekæmpelse i kloakkerne. Kloakrotter udgør som udgangspunkt kun et problem, hvis de forårsager skade på kloakrør og brønde m.v., og hvis de trænger op af kloakker eller ind i huse.

Det er meget vanskeligt at gennemføre en generel og effektiv bekæmpelsesindsats i kloaksystemerne. Erfaringer viser, at bestanden af rotter hurtigt kommer på fode igen, når der slækkes på bekæmpelsen. Der er desuden risiko for, at rotterne udvikler modstandsdygtighed overfor anvendte gifte.

Bekæmpelse af rotter i kloakker målrettes områder, hvor registreringer viser høj rotteaktivitet, og hvor det samtidig er teknisk muligt og hensigtsmæssigt at gennemføre en indsats. Af miljømæssige årsager er det dog ønskeligt at begrænse brugen af gift.

Kommunen vil sammen med AquaDjurs have fokus på forebyggende bekæmpelse forud for udførelse af større kloakreoveringer for at undgå, at kloakarbejder bevirker en væsentlig øget rotteaktivitet i de private stikledninger eller på jordoverfladen.

3) Opfølgning på kloakfejl og andre væsentlige forhold

Kommunen vil sikre en effektiv opfølgning på konstaterede kloakbrud, såvel i offentlige som private kloakker, og sikre opfølgning på andre væsentlige forhold, der kan være årsag til gentagen rotteaktivitet, f.eks. fjernelse af diverse oplag, begrænsning af fuglefodring og sikring af hønsehuse m.v.

Der vil særligt være fokus på en effektiv opfølgning på konstaterede kloakfejl, som under rottebekæmpelsen lokaliseres på private og offentlige ejendomme, hvorved spredning af rotter fra kloakker minimeres.

Brud på kloakrør kan være væsentlig årsag til rottetilhold, og der undersøges normalt for kloakdefekt i forbindelse rottebekæmpelsen, hvor der er mistanke om fejl. I tilfælde af mistanke om brud på kloakken bliver grundejer af rottebekæmper vejledt om, at det skal undersøges og udbedres af en autoriseret kloakmester, evt. via grundejers forsikring.

Kommunen har hjemmel til om nødvendigt at meddele påbud om reparation af kloakker eller om udførelse af andre foranstaltninger, som kan muliggøre en effektiv bekæmpelse, og hindre fremtidige rottetilhold.

4) Kommunale ejendomme, rottespærrere og tilsyn

Der vil være fortsat fokus på, ved brug af rottespærrere og tilsyn, at hindre og forebygge rotteproblemer på kommunale ejendomme, hvor der er følsom anvendelse, dvs. skoler, daginstitutioner og plejehjem. I henhold til lovgivningen ses der ligeledes på brug af rottespærrere i kloakker på private institutioner.

Norrdjurs Kommune har i samarbejde med AquaDjurs monteret rottespærrere på kommunale skoler, daginstitutioner og plejehjem, på ejendomme, hvor dette viste sig at være hensigtsmæssigt og teknisk muligt. Der er installeret rottespærrere på omkring 24 kommunale ejendomme, således at der er spærret af for rotter, som kan risikere at trænge ind på ejendommen igennem kloaksystemet.

Der sikres et regelmæssigt tilsyn på de pågældende ejendomme for at forhindre, at der opstår rotteproblemer. Det bliver undersøgt, om der evt. er tegn på rotteaktivitet i ejendommens interne kloaksystem, og nødvendig bekæmpelse bliver iværksat, hvis der skulle være rotter. Hvis der konstateres fejl og mangler i ejendommens kloakker, bliver det registreret med henblik på udbedring.

Ved fremtidige nybyggerier og renoveringer af kommunale skoler, daginstitutioner og plejehjem skal det fortsat vurderes af ejendommens ejer, om det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt at rottesikre kloakken, hvis ikke ejendommen er tilstrækkelig sikret i forvejen.

5) Giftforbrug og forebyggelse mod rotter

Kommunen vil løbende evaluere brugen af gift til rottebekæmpelse og sammenholde det med de gældende retningslinjer for giftnvendelse. Der vil fokuseres på forebyggende indsatser, og brug af fælder og rottehunde med henblik på at reducere giftforbruget, og derved minimere risikoen for spredning af gift til vilde dyr og fugle.

Der vil fortsat blive arbejdet på at vejlede og informere borgere med henblik på en forebyggelse, således at giftforbruget kan begrænses.

6) Løbende registrering af mulige indsatsområder

Kommunen vil fortsat følge udviklingen i antal og fordeling af rotteanmeldelser og løbende registrere mulige indsatsområder, f.eks. forebyggelse og bekæmpelse af rotter på genbrugspladser, lystbådehavne, grønne områder m.m.

Privat rottebekæmpelse

Med en ændring af rottebekendtgørelsen pr. 1. oktober 2022 kan den enkelte kommune ikke længere sætte begrænsninger for privat rottebekæmpelse.

Ejere af erhvervsjendomme, som selv ønsker at udføre rottebekæmpelse på egen ejendom, skal gennemføre et 1-dages kursus, inden de må påbegynde rottebekæmpelsen med brug af gift, hvorved de med en såkaldt R2-autorisation dog kun må anvende visse former for milde bekæmpelsesmidler. Den private bekæmper skal anmelde det, så snart der konstateres rotter på ejendommen, og når der derfor bliver iværksat bekæmpelse, samt når denne bliver afsluttet. Den private bekæmper skal foretage indberetning af oplysninger i henhold til lovgivningen.

Privat bekæmpelse omfatter også alle de private sikringsordninger, som landbrug, fødevarer virksomheder o.lign. indgår med private bekæmpelsesfirmaer. Med en sådan sikringsordning får virksomhederne en kontinuerlig overvågning, forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Lovgivningen tillader dog ikke længere at rottegift udlægges permanent, men kun at bekæmpelsesmidler udlægges, når der påviseligt er tegn på rotter.

I den private bekæmpelse vil der være samme krav til forebyggende indsats overfor rotter som i den kommunale ordning. Grundejer skal derfor på samme måde rottesikre og renholde sin ejendom, og der skal gennemføres bygningsgennemgang for at lokalisere og afhjælpe sikringsmæssige fejl og mangler.

I henhold til Rottebekendtgørelsen er kommunerne tilsynsmyndighed i forhold til privat bekæmpelse. Norddjurs Kommunes tilsyn med privat bekæmpelse foregår bl.a. i forbindelse med de kampagnetilsyn, som årligt gennemføres af rottebekæmperne på de tilsynspligtige ejendomme. Ifølge bekendtgørelsen drejer det sig om: Erhvervsjendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker. Derudover kan i nødvendigt omfang foretages stikprøver for at føre tilsyn med den private rottebekæmpelse.

Såfremt der konstateres ulovlig anvendelse af gift i forbindelse med privat bekæmpelse vil kommunen følge op med nødvendig indberetning og evt. overtagelse af rottebekæmpelsen på den pågældende ejendom.

Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen

Ifølge § 52 i rottebekendtgørelsen kan Kommunalbestyrelsen beslutte at opkræve gebyr til dækning af omkostningerne ved den kommunale rottebekæmpelse. Gebyret pålægges samtlige faste ejendomme i kommunen og opkræves som en andel af ejendomsværdien.

Norddjurs Kommune har for nuværende kontrakt med et privat bekæmpelsesfirma om rottebekæmpelsen. Størstedelen af gebyret går til udgifter i henhold til kontrakten. I lighed med mange andre kommuner er der de senere år afsat flere ressourcer til rottebekæmpelsen som følge af lovkrav til rottebekæmpelsen

Norddjurs Kommunes samlede udgifter til rottebekæmpelsen, inkl. administration, myndighedsarbejde m.v. har de senere år ligget på omkring 2,8 mio. kr. årligt (ekskl. moms).

Gebyret har de sidste par år været fastsat til ca. 7,50 kr. pr. 100.000 kr. i ejendomsværdi. Det betyder, at borgere og virksomheder ikke skal betale yderligere for at få den kommunale rottebekæmper til at bekæmpe rotter på ejendommen. Dog foranstalter og betaler grundejer for udbedring af de fejl og mangler på bl.a. bygninger, der måtte findes i forbindelse med bekæmpelsen.

Kommunalbestyrelsen fastsætter for hvert regnskabsår de nærmere bestemmelser om gebyrets størrelse. Gebyr for rottebekæmpelse dækker de udgifter, kommunen har i forbindelse med kontrakten om rottebekæmpelse, som er indgået med eksternt bekæmpelsesfirma. Herudover dækkes udgifter til øvrige indsatser, administration m.v. Indtægten fra gebyrerne må udelukkende bruges til at finansiere udgifter i forbindelse med rottebekæmpelsen, herunder også administrative udgifter.

Der er nyt udbud af rottebekæmpelsen i efteråret 2022, og udgiften for kommende kontraktperiode er ikke kendt på nuværende tidspunkt, og idet der også afregnes efter det faktiske antal af rotteanmeldelser kan der være variation i udgifterne fra år til år. Der er derfor behov for en løbende justering af rottegebyret, som dog kun kan fastsættes én gang årligt. Rottebekæmpelsen er en ordning, der økonomisk skal hvile i sig selv, og over en årrække skal indtægter derfor modsvares af de udgifter, der er forbundet med rottebekæmpelsen.